ילד וחייל במעברה. תמוהה מאוד עמדת אלה המתעלמים מכאבה של כמחצית האוכלוסייה צילום: דוד אלדן/ לע"מ

דני זמיר

למה להיטפל ליחימוביץ'?

אש וגופרית שפך יוסי שריד על ראשה של שלי יחימוביץ' בערב שבת של חול המועד סוכות ("בנעלי גולדה", "הארץ" 5.10). ההאשמות נו־עדו להעביר, באופן בוטה, רטט של אימה בגוו של כל ישראלי בר דעת. שריד מספר במאמר שהוא קרא ספר לאחרונה, ולפתע הבין כי כמו גולדה בשנת 1973 כך שלי יחימוביץ', המתעלמת מכל אמירה מדינית, עלולה להמיט עלינו מלחמה.

וראיה מכרעת בידי שריד: ההחלטה של תנועת דרור (בוגרי הנוער העובד והלומד) לקיים עצרת לזכר יצחק רבין, בנפרד מהעצרת המרכזית המסורתית. נער הייתי וגם בגרתי וטרם חזו עיני במין בליל דברים כה מוזר ולא לוגי: לשלי יחימוביץ', על פי הכרזותיה, עמדה מדינית מובהקת: שתי מדינות לשני העמים והתקדמות במתווה קלינטון. מה עוד יבקש שריד?

נכון, יחימוביץ' מניפה את דגל החזון החברתי־הכלכלי הסוציאל־דמוקרטי בעוצמה חסרת תקדים בהשוואה למ־נהיגי העבודה לפניה עד 2006, ובתנופה סוחפת שכמותה לא נראתה זה יובל שנים. היא עושה זאת מבלי לעסוק יום ולילה בטחינת מים וחזרה על נוסחאות מדיניות שדופות, שטרם ברורה מידת התאמתן למציאות המשתנה סביבנו.

אם כך, במה באמת חטאה? אולי חרונו של שריד נעוץ בסירובה המתמשך להתגולל השכם והערב על המתנחלים, באי נכונותה לראות בהם את מרכז האשם, ובכיבוש – אם כל חטאת. עמדתו של שריד היא העמדה הקלסית של השמאל הציוני המרצי ושל השמאל הפו"ץ (הפוסט ציוני) בארבעים השנים האחרונות. במשך השנים התרגלו חברי מהשמאל הזה לתלות את כל עיוותי החברה הישראלית ועוולותיה בהעדפת המתנחלים על פני אוכלוסיות אחרות ובדיכוי של ערביי יהודה, שומרון ועזה.

אכן, אין להקל ראש בסכנה הטמונה למי שמדינה ציונית היא ליבת הווייתו בהפיכתנו למדינה דו־לאומית. פעולתם של פוליטיקאים, וגם של גורמים פרטיים וציבו־ריים, לקידום חקיקה והשקעת משאבים בחיפוש פתרונות ישימים שיביאו לחלוקת הארץ בין העמים, היא צו השעה. אבל בעת הזאת, כאשר הקלפים באזור נטרפים ומחולקים שוב, ממילא כל תוכנית טעונה בחינה מחדש, עיבוד והכ־שרת לבבות. תוכניות משתנות היו לנו בשפע מאז 1967. מה שלא היה לנו בשפע זאת נכונות להוביל מהפך בתפישה ובתודעה הכלכליות־החברתיות, המחזירה למדינה את אח־ריותה לקיום חברה הוגנת. מדינה האחראית והשייכת לכל אזרחיה, לא לעשיריה בלבד.

אולי חרונו של שריד נעוץ בסירובה המתמשך של יחימוביץ להתגולל השכם והערב על המתנחלים

אנשי דרור ישראל, כמו גם כותב שורות אלו (שאינו מחברי התנועה), חושבים ששלי יחימוביץ' היא האישיות הפוליטית הנכונה והיחידה, המסוגלת בשעה זו להוביל את מפלגת העבודה ואת ממשלת ישראל. העובדה שמי מתומכיה בוחרים לערוך עצרת זיכרון נפרדת לא עושה אותה לחשודה המיידית במיני קונספירציות ועלילות מס־תורין. מותר לכל אדם לשגות, גם לבוגרים האידיאליסטים של דרור ישראל. זה לא הופך אותם לאויבי השלום וודאי שלא הופך את יחימוביץ' לגולדה של ערב מלחמת יום הכיפורים.

עו"ד זמיר הוא ראש המכינה הקדם־צבאית על שם רבין ומראשי העצרת המרכזית ב־3 בנובמבר

עדי שורץ

דווקא כן פליטים

יוזמה הממשלתית להעלות לסדר היום הציבורי את קורותיהם של יהודי ארצות ערב, ואת הנסיבות שבהן הגיעו לישראל, מעוררת כעס והתנגדות. אישי ציבור פלסטינים, בהם חנאן עשראווי וח"כ אחמד טיבי, טוענים כי אלה שקרים חצופים. אליהם הצטרפו מעל דפי עיתון זה גדעון לוי ("כמה מולדות יש לכם", 20.9) ויפעת ביטון ("עוד דרך לאפליית המזרחים", 19.9). אין להתפלא על ההתנגדות הזאת, שכן קורותיהם של יהודי ארצות ערב מטלטלות עד היסוד את תפישות העולם של המתנגדים, ואת האמיתות שעליהן גיבשו את עמדתם הפוליטית.

הרבה לפני הופעת הציונות חיו היהודים תחת שלטון מוסלמי במזרח התיכון ובצפון אפריקה כמיעוט חשוף ופגיע. הם נחשבו לבני חסות וככאלה, שילמו מס מיוחד. חייהם ורכושם הובטחו באופן רשמי, אך בתמורה הם נאלצו לסבול צורות שונות של אפליה חוקית וחברתית.

> הרבה לפני הופעת הציונות סבלו היהודים שחיו תחת שלטון מוסלמי מאפליה. הציונות היתה מענה למצוקתם

בתערוכה המוצגת כעת בפאריס על יהודי אלג'יריה מובאת עדותו של מבקר איטלקי בעיר אלג'יר בשנת 1811: "יהודים חשופים לכל צורה של פגיעה והטרדה... הם אינם יכולים לרכב על סוסים, אלא רק על חמורים, מכיוון שהסוס הוא חיה אצילה... יהודים אינם מעזים להתקרב לבאר או למעיין, שמא מוסלמי שותה מהם... מלבושם חייב להיות שחור, צבע שנחשב לבזוי בעיני המוסלמים... המוסלמי מצווה על היהודי העובר לפניו ברחוב להיות משרתו. אחרים משתעשעים במריחת בוץ על ידיהם, פניהם, שיערם ומלבושם של הילדים היהודים".

משנות ה־40 של המאה ה־20 הידרדר מאוד מצבם של היהודים בארצות ערב. בשנת 1941 נרצחו 150 יהודים, בהם תינוקות, בפוגרום של יומיים בבגדד ("פרהוד"). בנובמבר 1945 נרצחו בטריפולי שבלוב 133 יהודים ומאות נפצעו. בשנת 1948 נרצחו עשרות יהודים בסדרה ארוכה של התקפות בערים הגדולות של מצרים. במקביל הורו ממשלות ערביות על הלאמות רכוש של יהודים, הקפאת חשבונות בנקים ופי־טורים המוניים. המדיניות הזאת לא הבחינה בין ציונים ולא־ציונים: היא לא הפרידה בין מי שקיוו להישאר במקומות שבהם חיו אבותיהם מאות שנים, ולבין מי ששמחו לעזוב. מכ־850 אלף יהודים נותרו כיום במדינות ערב רק כמה אלפים.

העובדות האלה מפריכות את המיתוס המושמע לעתים תכופות, כאילו יהודים חיו בביטחון תחת השלטון המוסלמי, וכי הבעיות שלהם התחילו למעשה עם הציונות. ההיפך הוא הנכון: הציונות היא הפתרון לבעיה, היא המענה למצוקתם ולהשפלתם של יהודי ערב, ומדינת ישראל נדרשת לדאוג להם בדיוק כפי שהיא נדרשה לדאוג ליהודי אירופה.

הציונות, אם כך, גם אינה פרויקט קולוניאלי מערבי, כי אם מענה ליהודים ילידי המקום, שחיו במזרח התיכון עוד טרם הופעת האיסלאם. כל אלה מחזקים את הצורך במדינת לאום יהודית, ומחלישים מאוד את הטיעון בדבר האוטופיה המחכה לכולנו במדינה דו־לאומית, או אם תתממש הדרישה להשבת פליטים פלסטינים לישראל.

תמוהה מאוד עמדתם של אלה בחברה האזרחית בישראל, המחשיבים עצמם לנאורים וממהרים להתעניין בגורלם של פליטים בכל רחבי העולם, אך מפנים עורף לכאבה של כמחצית מאוכלוסיית המדינה. הם מפנים עורף לכאבה של ז'נט דלאל, שאביה נכלא ועונה בשנות ה־70 על ידי השירות החשאי העיראקי בבגדאד, ומאז הוא אינו מסוגל לתאר מה עבר עליו שם; הם מפנים עורף לעדה אהרוני, שאביה לקה בהתקף לב כמה ימים לאחר שגורש ממצרים ב־1949, כאשר גילה כי השלטונות שם הקפיאו את חשבון הבנק שלו והותירו אותו חסר כל; הם מפנים עורף ליום טוב עסיס, שזוכר כיצד ב־1947 הגיף באימה את תריסי ביתו בעיר האלב, כששמע את ההמון שואג "לגרש את היהודים".

חמור אולי מכל הוא העיוות המוסרי שבדברי ח"כ טיבי, השואל "כמה מולדות יש לכם". הוא הופך את היוצרות ומושיב את הקורבן – שוב – על ספסל הנאשמים. ראשית השפילו והפלו את היהודים בארצות ערב, ועכשיו הם צריכים להצטדק ולהסביר כמה מולדות יש להם? מתי בדיוק נהפכו לציונים? ובכן, אם לא היו ממררים את חייהם, אולי היו נשארים במקום שבו נולדו. במקום להסתכל במראה ולבחון מה עוללה החברה הערבית ליהודים, טיבי מעדיף להאשים את הקורבנות.

ממשלת ישראל תורמת כעת את חלקה – באיחור אמנם – להעלאת הנושא לסדר היום. הגיע הזמן שגם החברה האזרחית, ובעיקר האקדמיה והתקשורת, תתרום את חלקה.

הכותב הוא עיתונאי וחוקר עצמאי, שפירסם סדרת תחקירים על יהודי ארצות ערב

כיצד לשלוח מאמרים ומכתבים:

@
מייל למאמרים:
oped@haaretz.co.il

מייל למכתבים:
letters@haaretz.co.il

בפקס:
03-6810012

בדואר:
מערכת "הארץ",
רחוב זלמן שוקן 21,
תל אביב 61350

בכל פנייה יש לציין שם, כתובת, ומספר טלפון. המכתבים למערכת והמאמרים עוברים עריכה.

שלמה גזית

תבוטל האזרחות הכפולה

שנת 1957, תקופת שיא ביחסי הידידות בין צרפת לישראל, קבוצה של קצינים צעירים, בוגרי קורס טיס בישראל, הגיעה לבסיס חיל האוויר הצרפתי בדיז'ון לאימוני טיסה מתקדמים על מטוסי 'מי־סטר' צרפתיים.

רעייתו של אחד הקצינים באה מישראל לביקור, ובעלה קיבל חופשה למספר ימים ויצא לבלות עמה בפאריס. כמקובל במלונות בבירת צרפת, נדרשו בני הזוג למלא את פרטיהם האישיים בטופס סטנדרטי. בין היתר ציין הטייס הצעיר, כי הוא נולד בשטרסבורג 22 שנים קודם לכן. למחרת הודיעוהו במלון, כי הוא נדרש להתייצב לבירור בתחנת המשטרה הק־רובה. כשהגיע למקום עצרו אותו והאשימו אותו בכך ש"ערק מחובת השירות הצבאי בצרפת".

בעקבות פרשה סבוכה זו הושג הסכם בין צרפת ליש־ראל, הפוטר מחובת שירות צבאי במדינה אחת כל מי שה־שלים שירות צבאי במדינה השנייה. נזכרתי בסיפור הזה בעת שקראתי על מעצרה של יאנה גורליק, צעירה בת 30 שירדה עם הוריה לקנדה בעת שהיתה בת 17. היא אזרחית קנדית לכל דבר, ואף עומדת להינשא שם בקרוב, אך אז־רחותה הישראלית לא בוטלה, וכשהגיעה לביקור משפחתי בישראל, נעצרה בעוון עריקה משירות צבאי. באחרונה אף נידונה לשלושה חודשי מאסר.

אינני יודע כמה משפחות של יורדים חיות היום בת־פוצות. על פי החוק הקיים אין מניעה שלישראלי תהיה אזרחות כפולה ואכן, רבות מהמשפחות האלה לא ויתרו על האזרחות הישראלית ובני המשפחה נדרשים להיכנס ארצה בעת ביקוריהם, ולצאת ממנה, רק באמצעות דרכו־נם הישראלי. כך נהגה גם יאנה גורליק. אינני יודע כמה צעירים וצעירות, בני משפחות אלה, הגיעו או יגיעו לגיל הגיוס ללא כל כוונה להתייצב לשירות צבאי בישראל.

זאת ועוד, כאשר האזרחות השנייה הפכה לעיקרית בחייהם, רבים אינם טורחים להסדיר בקונסוליה של ישראל את ההלי־כים הביורוקרטיים הנדרשים על פי החוק בישראל. אינני יודע מי מעביר את רשימת ה"עריקים" בפוטנציה מצה"ל לשלטו־נות נמל התעופה, כיצד פועלת המשטרה הצבאית במקרים כאלה ומה היו שיקולי הפרקליטות הצבאית, התובעת בבית הדין הצבאי שבפניו עמדה יאנה גורליק למשפט. אני מאמין שכולם מילאו תפקידם בנאמנות, בהתאם לחוק. עם זאת, זהו מצב אבסורדי ובלתי נסבל שראוי כי יימצא לו פתרון. אין לי ספק שיאנה גורליק איננה עריקה במובן המקובל של מונח זה. היא ירדה יחד עם הוריה לקנדה ומאז ראתה עצמה חיה במקום ככל אזרח יהודי־קנדי אחר. היא אינה אשמה בכך שאזרחותה הישראלית לא פקעה כשמשפחתה קיבלה אזרחות קנדית.

לא ייתכן שצעירים וצעירות שמשפחותיהם היגרו לחו"ל ייעצרו משום שלא שירתו בצבא

הפתרון לבעיה הוא פשוט: כל שנדרש זו קביעה חד־משמ־מעית כי ישראל אוסרת על אזרחיה להחזיק באזרחות כפולה. ישראלי שמחליט לאמץ אזרחות זרה, תפקע מיד אזרחותו הישראלית ויפקעו כל הזכויות והחובות הכרוכות באזרחות זו, לרבות השירות הצבאי.

יש לא מעט צעירים וצעירות יהודים המחליטים לבוא ארצה ולהתנדב לשירות בצה"ל. יש להמשיך ולאפשר להם לעשות כן במעמד של מתנדבים. אך בתום תקופת השירות הם יידרשו להחליט אם הם חוזרים למולדתם הזרה או "עושים עלייה". זוהי החלטה פשוטה שתפתור הבעיה מן היסוד. אם אכן יימצא הפתרון לבעיה – יהיה זה הדבר הטוב היחיד בפ־רשת יאנה גורליק.

אלוף בדימוס שלמה גזית היה ראש אמ"ן

10 אוקטובר

יעל קציר

חדשות ישנות

1959 מתקיים המפגש הרשמי הראשון של **תנועת הפת"ח** (התנועה לשחרור פלסטין)

2007 **ארגון המורים פותח בשביתה**, שהפכה לשביתה הארוכה ביותר בהיסטוריה של מערכת החינוך בישראל ונמשכה 64 ימים בהם לא היו לימודים בבתי הספר העל-יסודיים

נולדו

1901 **אלברטו ג'קומטי**
1917 **ת'לוניוס מונק** פסנתרן ג'אז
1918 **יגאל אלון** מפקד הפלמ"ח
1974 **עודד קטש**
1974 **אסי כהן** שחקן

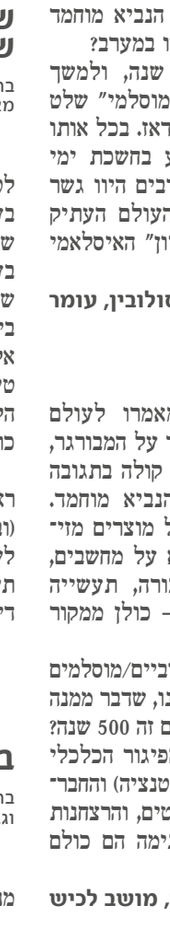

מתו

1966 **שרלוט קופר** טניסאית אנגליה, זכתה במדליה באולימפיאדה הראשונה בה השתתפו נשים, בשנת 1900

1985 **ג'ורג' אורסון וולס** מהתקף לב לאחר דיאטה חריפה

2004 **כריסטופר ריב** שחקן (סופרמן) שנפצע כשנפל מסוס, סבל משיתוק והוכנע לבסוף מפצע לחץ

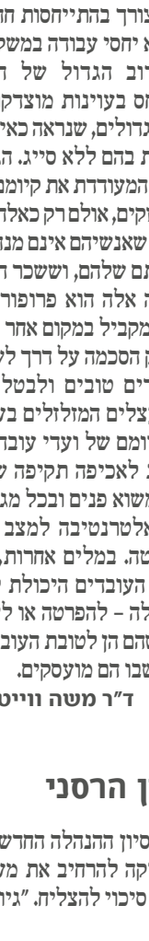

אירועים

יום קולומבוס לציון נחיתת כריסטופר קולומבוס ביבשת אמריקה, נחגג בעיקר בהנחות בחנויות

יום עולמי נגד עונש מוות

יום בריאות הנפש הבינלאומי

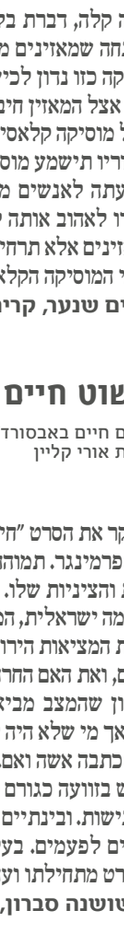

מכתבים למערכת

שאלות ראויות למשרד החינוך

בתגובה על "טוב לקוטג' רע לחינוך", מאת רן שפיגלר ("הארץ", 7.10)

שתי טענות מרכזיות לרן שפיגלר נגד פרסום ביצועי בתי הספר בבחינות המיצ"ב. האחת שאי אפשר יהיה להיענות לכל ההורים שירצו לרשום את בנם/בתם לבית הספר שיצא טוב יותר מאחרים, שכן כושר הקליטה מוגבל. השנייה, שבמדידה לא נלקחים בחשבון תרגילי בית הספר כדי לצאת טוב במיצ"ב, וגם שלא ניתן למדוד את איכותם של התלמידים בטרם באו בשערי בית הספר.

נשאלת אם כן השאלה אילו נתונים כן ראוי היה להציג. ניתן לדרוש ממשרד החינוך לפרסם את נתוני הפתיחה של המורים בכל בית הספר, וכמובן לאחר מכן לדרוש ממנו לפרסם מה הוא עושה כדי לשנות נתו־נים אלה: כמה מהמורים אינם בעלי תואר אקדמי; כמה מהמורים אינם בעלי הסמכה להוראה; כמה מהמורים מלמדים מקצוע שלא הוכשרו ללמד אותו; כמה מהמורים השתלמו במהלך שנת הלימודים ו/או בחו־פשות בתחום הדעת שהם מלמדים; אילו נושאי תפקידים בבית הספר שאיכות ההוראה היא באחריותם, למדו או השתלמו בתורה הנדרשת כדי לשאת בתפקידם; באילו תחומי השתלמות חויבו מורים שבבדיקה שנערכה התברר כי הם זקוקים להשתלמות כזאת.

לכל הנתונים הללו שיש השפעה עמוקה על איכות ההוראה בבית הספר. לצערי מהיכרות עם מערכת החינוך אני יכול לומר בבטחה שהתשובות לשאלות שהצגתי כאן, אם יינתנו, יהיו מאוד לא מעודדות. וכל עוד זה מצב, אין כל משמעות לתוצאות המיצ"ב, שכן המיצ"ב מציג בין השאר את פוטנציאל המורים להפיק מעצמם איכות הוראה טובה יותר מזו המושגת היום, ופוטנציאל זה נמצא ביחס ישר לתשובות שתינתנה לשאלות שהצגתי כאן.

צבי גלאון, ירושלים

איפה ההיגיון האיסלאמי

בתגובה על "ואנחנו ממשיכים לאכול המבורגר" מאת זוהיר אנדראוס ("הארץ", 7.10)

אם אכן דבריו של אנדראוס מב־טאים את דעת המוסלמים בעולם, הרי שיש סיבה לאיסלמופוביה. במאמרו מתייחס הכותב להתפרעויות האלימות נגד שגרירויות מערביות בארצות מוס־למיות בתגובה לסרטון אמריקאי "המ־בזה את הנביא מוחמד". הוא אינו מגנה את מעשי האלימות וההרס הפרועים. להיפך, הוא מכנה אותם "פעולות סלי־דה ומעשי מחאה", ולכן, כך אני מנחש, הן לגיטימיות לדעתו.

זאת ועוד, אנדראוס רואה במעשים תגובה לא מספיק אפקטיבית, כדי למ־חות על "העלבון". לכן הוא מציע לש־דרג את התגובה האיסלאמית ולהטיל חרם כלכלי על ארה"ב ועל המערב כו־לו (מדוע כל המערב? הרי לא בכל ארץ מערבית העליבו את מוחמד).

נניח שהצעתו של של הכותב תתקבל בפסגה האיסלאמית הבאה. האם הוא מציע במסגרת החרם לוותר גם על הסיוע במזון שמגיש המערב, ובמיוחד ארה"ב, למיליוני המוסלמים בארצותיהם המפגרות בכל הפרמטרים הכלכליים? האם הוא מציע למוסלמים לעבור לדיאטה של "חול, חצץ ונפט" תמורת אי העלבתו של הנביא מוחמד על ידי אדם פרטי כלשהו במערב?

רק לפני כ-1,000 שנה, ולמשך כ-500 שנה, ההיגיון ה"מוסלמי" שלט בפסגת כל שטחי המדע דאז. בכל אותו הזמן המערב היה שקוע בחשכת ימי הביניים. האיסלאם והערבים היוו גשר של תרבות ומדע בין העולם העתיק למערב. מה קרה ל"היגיון" האיסלאמי הזה?

אלכס מיסולובין, עומר

●

אנדראוס מציע במאמרו לעולם הערבי והאיסלאמי לוותר על המבורגר, סיגריות מרלבורו וקוקה קולה בתגובה לסרטון המשמיץ את הנביא מוחמד. אבל מדוע לוותר רק על מוצרים מזי־קים לבריאות? מדוע לא על מחשבים, תרופות, מערכות תחבורה, תעשייה (כולל בתי זיקוק) וכו' – כולן ממקור "מערבי"?

היכן יהיו העמים הערביים/מוסלמים ללא הטכנולוגיה של ימינו, שדבר ממנה לא פותח בארצות האיסלם זה 500 שנה? האם באמת השחיתות, הפיגור הכלכלי (של מדינות עשירות בפוטנציה) והחברי־תי, דיכוי הנשים והמיעוטים, והרצחנות הדתית שמופנית גם פנימה הם כולם פרי ההשפעה המערבית?

גיורא הימן, מושב לכיש

שוויון זכויות כן, שינוי הימנון לא

בתגובה על "מדינה יהודית של כל אזרחיה" מאת שלמה אבינרי ("הארץ", 7.10)

אבינרי נותן תשובה ברורה וקולעת לטיעוני הפלסטינים אזרחי ישראל, התו־בעים לשנות את ההימנון והדגל (דבר שלא יעיזו לדרוש בשום מדינה אחרת בעולם!), את חוק השבות ואולי גם את שמה של המדינה: ביסודו של דבר, "הת־ביעה הזאת לא באה בשם שוויון זכויות, אלא מקורה בחוסר נכונות להכיר בלגי־טימיות של קיומה של ישראל כמדינת הלאום היהודי, ובניסיון לערער על כך", כותב אבינרי, ובצדק רב.

כי זאת על הפלסטינים אזרחי היש־ראל לדעת: לדרישתם לשיוויון בזכויות (ובחובות!) הם ימצאו תומכים. לדרישתם לשינוי סמלים, דגל, הימנון וחזון יקבלו תשובה בלתי מתפשרת: "חפשו זאת במ־דינה הפלסטינית לכשתקום".

שלמה ענבר
כפר סבא

במקום הפרטה

בתגובה על "עורי האופוזיציה" מאת נעמי וגבי שפר ("הארץ" 7.10)

למגוון הנושאים שבהם קולם של מנהיגי השמאל צריך להישמע, יש להוסיף את הצורך בהתייחסות חדשנית ויצירתית לנושא יחסי עבודה במשק.

הרוב הגדול של העובדים במשק מתייחס בעוינות מוצדקת לוועדי העוב־דים הגדולים, שנראה כאילו שלי יחימוביץ תומכת בהם ללא סייג. הגיע הזמן שתוצע שיטה המעודדת את קיומם של איגודי עוב־דים חזקים, אולם רק כאלה שהנפוטיזם בהם אסור, שאנשיהם אינם מנהלים את מקומות עבודתם שלהם, וששכר העבודה במקומות עבודה אלה הוא פרופורציוני לשכר של עובד מקביל במקום אחר במשק.

רק הסכמה על דרך לשמור על קביעות לעובדים טובים ולבטל קביעות לעוב־דים עצלים המזלזלים בעבודתם, תאפשר את קיומם של ועדי עובדים. לצד זאת יש לדאוג לאכיפה תקיפה של חוקי העבודה ללא משוא פנים ובכל מגזרי המשק.

האלטרנטיבה למצב כזה היא המשך ההפרטה. במלים אחרות, בידי ה"שמאל" וועדי העובדים היכולת לקבוע לאן תלך הכלכלה – להפרטה או ליחסי עבודה הוג־נים, שהם הן לטובת העובד והן לטובת המ־פעל שבו הם מועסקים.

ד"ר משה ווייט, ראשון לציון

גיוון הרסני

ניסיון ההנהלה החדשה של תחנת קול המוסיקה להרחיב את מעגל מאזיניה אין לו כל סיכוי להצליח. "גיוון" התוכניות על ידי הוספת מוסיקה קלה, דברת בלתי פו־סקת וג'ז, מתוך הנחה שמאזינים מבוגרים ילמדו לאהוב מוסיקה כזו נדון לכישלון.

על מנת לפתח אצל המאזין חיבה למו־סיקה מגוונת, כולל מוסיקה קלאסית, רצוי שבימי ילדותו ונעוריו תישמע מוסיקה כזו בבית הוריו. השמעתה לאנשים מבוגרים בתקווה שכך ילמדו לאהוב אותה לא תר־חיב את מעגל המאזינים אלא תרחיק מקול המוסיקה את אוהבי המוסיקה הקלאסית.

חיים שנער, קרית אונו

בינתיים פשוט חיים

בתגובה על "בינתיים חיים באבסורד", ביקורת קולנוע מאת אורי קליין ("הארץ", 2.10)

אורי קליין מבקר את הסרט "חיים בינ־תיים" בבימוי ענר פרמינגר. תמוהה בעיני הביקורת הקטלנית והצינית שלו.

לדעתי זאת דרמה ישראלית, המשקפת בצורה משכנעת את המציאות הירושלמית בשנים של פיגועים, ואת האם החרדה לש־לום משפחתה. נכון שהמצב מביא אותה ל"אד אבסורדום", אך מי שלא היה לא יבין זאת; ואת התסריט כתבה אשה ואם.

מותר להשתמש בזוועה כגורם דרמטי, אם עושים זאת ברגישות. ובינתיים – חיים, גם אם החיים הזויים לפעמים. בעלי ואני היינו מרותקים לסרט מתחילתו ועד סופו.

שושנה סברון, חיפה